

Mehanizam za međunarodne krivične sudove

Predmet
br.: MICT-13-55-R90.2

Datum: 13. mart 2014.

Original: engleski

PRED SUDIJOM POJEDINCEM

Rješava: sudija Bakone Justice Moloto

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 13. marta 2014. godine

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO KARADŽIĆEVOM ZAHTJEVU DA SE IMENUJE
AMICUS CURIAE TUŽILAC KAKO BI SE ISTRAŽILI NAVODI PROTIV
ZVANIČNIKA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA I PO ZAHTJEVIMA
TUŽILAŠTVA DA SE ODBACE DODATNI KARADŽIĆEVI PODNESCI**

Podnosilac zahtjeva:

g. Radovan Karadžić

Tužilaštvo:

g. Hassan Bubacar Jallow

g. Mathias Marcussen

JA, BAKONE JUSTICE MOLOTO, sudija Mehanizma za međunarodne krivične sudove (dalje u tekstu: Mehanizam), rješavam po "Zahtjevu za imenovanje sudije pojedinca kako bi se razmotrilo imenovanje *amicus curiae* tužioca koji bi istražio navode protiv zvaničnika Sjedinjenih Američkih Država", koji je Radovan Karadžić (dalje u tekstu: podnosilac zahtjeva) na javnoj osnovi podnio 20. januara 2014. godine (dalje u tekstu: Zahtjev), zatim "Zahtjevu tužilaštva da se odbaci Karadžićev dodatni podnesak u prilog imenovanju *amicus curiae* tužioca koji bi istražio navode protiv zvaničnika Sjedinjenih Američkih Država", koji je tužilaštvo na javnoj osnovi podnijelo 5. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Prvi zahtjev tužilaštva), te "Zahtjevu tužilaštva da se odbaci Karadžićev drugi dodatni podnesak u prilog imenovanju *amicus curiae* tužioca koji bi istražio navode protiv zvaničnika Sjedinjenih Američkih Država", koji je tužilaštvo takođe na javnoj osnovi podnijelo 20. februara 2014. godine (dalje u tekstu: Drugi zahtjev tužilaštva).

I. Proceduralni kontekst

1. Dan 21. januara 2014. godine, predsjednik Mehanizma dodijelio mi je Zahtjev na rješavanje.¹ Dana 28. januara 2014. godine, tužilaštvo je podnijelo odgovor na Zahtjev.² Dana 3. februara 2014. godine, podnosilac zahtjeva je podnio prvi dodatni podnesak.³ Dana 11. februara 2014. godine, podnosilac zahtjeva je podnio odgovor na Prvi zahtjev tužilaštva.⁴ Dana 17. februara 2014. godine, podnosilac zahtjeva je podnio drugi dodatni podnesak.⁵ Dana 24. februara 2014. godine, podnosilac zahtjeva je podnio odgovor na Drugi zahtjev tužilaštva.⁶

II. Argumentacija

1. Zahtjev

¹ Nalog kojim se imenuje sudija pojedinac, javno, 21. januar 2014. godine.

² Odgovor tužilaštva na Karadžićev zahtjev za imenovanje *amicus curiae* tužioca koji bi istražio navode protiv zvaničnika Sjedinjenih Američkih Država, javno, 28. januar 2014. godine (dalje u tekstu: Odgovor tužilaštva).

³ Dodatni podnesak u prilog imenovanju *amicus curiae* tužioca koji bi istražio navode protiv zvaničnika Sjedinjenih Američkih Država, javno, 3. februar 2014. godine (dalje u tekstu: Prvi dodatni podnesak).

⁴ Odgovor na Zahtjev tužilaštva da se odbije dodatni podnesak, javno, 11. februar 2014. godine (dalje u tekstu: Prvi Karadžićev odgovor).

⁵ Drugi dodatni podnesak u prilog imenovanju *amicus curiae* tužioca koji bi istražio navode protiv zvaničnika Sjedinjenih Američkih Država, javno, 17. februar 2014. godine (dalje u tekstu: Drugi dodatni podnesak).

⁶ Odgovor na zahtjev tužilaštva da se odbije drugi dodatni podnesak, javno, 24. februar 2014. godine, (dalje u tekstu: Drugi Karadžićev odgovor).

2. Podnosilac zahtjeva traži imenovanje *amicus curiae* tužioca koji bi istražio da li su zvaničnici i službenici Vlade Sjedinjenih Američkih Država (dalje u tekstu: SAD) hotimično ometali provođenje pravde na Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju (dalje u tekstu: Međunarodni sud), kršeći time pravilo 90(A) Pravilnika o postupku i dokazima Mehanizma (dalje u tekstu: Pravilnik).⁷ Podnosilac zahtjeva tvrdi da ima razloga da se smatra da je to ometanje učinjeno presretanjem privilegovanih komunikacija učesnika u postupcima pred Međunarodnim sudom.⁸ Podnosilac zahtjeva tvrdi da presretanje privilegovanih komunikacija predstavlja kršenje privilegovanog odnosa između advokata i klijenta, ugrađenog u pravilo 97 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda. Podnosilac zahtjeva takođe tvrdi da presretanje predstavlja "ometanje provođenja pravde pred MKSJ-om zbog toga što se tako Sjedinjenim Državama daje nepravedna prednost u postupku koji se vodi pred MKSJ-om, kao i mogućnost da takve informacije dostave Tužilaštvu MKSJ-a od kojeg su dobile povjerljive informacije".⁹ Po mišljenju podnosioca zahtjeva, ukoliko su SAD presretale komunikacije sudija Međunarodnog suda, onda su raspolagale sredstvima za vršenje pritiska i uticaja na presude i odluke Međunarodnog suda.¹⁰

3. Podnosilac zahtjeva tvrdi da je 28. oktobra 2013. godine zatražio da SAD objelodani da li su presrele bilo koje od njegovih komunikacija ili komunikacija njegovog pravnog savjetnika, Petera Robinsona.¹¹ Dana 6. decembra 2013. godine, SAD su odgovorile da

⁷ Zahtjev, par. 1, 25.

⁸ Zahtjev, par. 6, 24. Konkretnije, podnosilac zahtjeva tvrdi da je u jednim danskim novinama citirana izjava bivšeg sudije Međunarodnog suda Frederika Harhoffa da se nadzire cjelokupna *e-mail* korespondencija sudija, te da je novinar naveo da tu sumnju dijeli još nekoliko sudija. V. Zahtjev, par. 9. Podnosilac zahtjeva dodaje da su u predmetu *Tužilac protiv Slobodana Miloševića* (predmet br. IT-02-54-T), SAD dobile informacije iz presretnutih razgovora između Slobodana Miloševića i njegove supruge i između Slobodana Miloševića i njegovih pravnih savjetnika, što je dokumentovano u jednoj depeši o sastanku između zvaničnika SAD-a i Timothyja McFaddena, bivšeg upravnika Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija. V. Zahtjev, par. 11, Dodatak C. Podnosilac zahtjeva takođe dodaje da su SAD dobile informacije o spisku povjerljivih svjedoka u predmetu protiv Slobodana Miloševića od bivšeg tužioca Međunarodnog suda Carle del Ponte. V. Zahtjev, par. 13, Dodatak D. Podnosilac zahtjeva takođe tvrdi da je interes SAD za predmet protiv optuženog "dobro dokumentovan" i da postoje ozbiljni razlozi da se smatra da su SAD presrele komunikaciju između podnosioca zahtjeva i njegovog pravnog savjetnika Petera Robinsona. V. Zahtjev, par. 14, 21, 24. Podnosilac zahtjeva tvrdi da su SAD vodile diplomatsku kampanju za održavanje sankcija protiv porodice i prijatelja podnosioca zahtjeva. V. Zahtjev, 14-15, Dodaci E, F. Podnosilac zahtjeva dodaje da su g. Robinson i on pokušali da dokažu da je specijalni izaslanik SAD-a Richard Holbrooke obećao podnosiocu zahtjeva imunitet od krivičnog gonjenja od strane Međunarodnog suda. V. Zahtjev, par. 16. Podnosilac zahtjeva takođe tvrdi da od 2008. do 2013. godine vodi korespondenciju i spor sa SAD-om radi dobijanja informacija koje su neophodne za njegovu odbranu pred Međunarodnim sudom. V. Zahtjev, par. 17-20. Podnosilac zahtjeva dodaje da nedavna otkrića Edwarda Snowdena dnevnim novinama *The Guardian* ukazuju na obimnu prirodu presretanja elektronskih komunikacija od strane SAD-a. V. Zahtjev, par. 21.

⁹ Zahtjev, par. 22,24.

¹⁰ Zahtjev, par. 23.

¹¹ Zahtjev, par. 7, Dodatak A.

zahtjev nije relevantan za utvrđivanje krivice ili nevinosti podnosioca zahtjeva po optužbama u predmetu koji se protiv njega vodi.¹²

4. Tužilaštvo odgovara da Zahtjev treba da bude odbijen jer se u njemu ne navodi nijedan razlog iz kojeg bi se moglo smatrati da su zvaničnici i službenici SAD-a svjesno i hotimično ometali provođenje pravde.¹³ Tužilaštvo iznosi argument da se u Zahtjevu upućuje na niz nepovezanih dokumenata i stavki i da podnosilac zahtjeva izlaže samo tvrdnje u vidu nagađanja.¹⁴

5. U svom prvom dodatnom podnesku, podnosilac zahtjeva dodaje da je 7. januara 2014. godine od Vlade Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (dalje u tekstu: UK) zatražio da mu objelodani sve eventualne informacije u njenom posjedu koje ukazuju na to da su SAD presretale komunikacije osoba sa Međunarodnog suda.¹⁵ Dana 29. januara 2014. godine, UK mu je odgovorila rekavši da njegov zahtjev nije relevantan za optužbe koje mu se stavljaju na teret.¹⁶ Podnosilac zahtjeva tvrdi da odbijanje UK da mu dostavi tražene informacije predstavlja dodatnu podršku Zahtjevu.¹⁷

6. U svom drugom dodatnom podnesku, podnosilac zahtjeva tvrdi da su 15. februara 2014. godine dnevne novine *The New York Times* objavile da je Nacionalna agencija za bezbjednost SAD-a (dalje u tekstu: NSA) presretala privilegovane komunikacije advokata koji rade na međunarodnim pravnim pitanjima vezanim za trgovinu.¹⁸ On dalje iznosi da je časopis *The Nation* takođe objelodanio da je NSA presretala privilegovane komunikacije između advokata i klijenata u međunarodnim krivičnim predmetima.¹⁹ Podnosilac zahtjeva tvrdi da ti članci potvrđuju da zvaničnici i službenici SAD-a vrše presretanje privilegovanih komunikacija.²⁰

2. Zahtjevi tužilaštva

¹² Zahtjev, par. 7, Dodatak B.

¹³ Odgovor tužilaštva, par. 1, 3.

¹⁴ Odgovor tužilaštva, par. 2.

¹⁵ Prvi dodatni podnesak, par. 6, Dodatak F.

¹⁶ Prvi dodatni podnesak, par. 7, Dodatak G.

¹⁷ Prvi dodatni podnesak, par. 8.

¹⁸ Drugi dodatni podnesak, par. 7, Dodatak H.

¹⁹ Drugi dodatni podnesak, par. 7, Dodatak I.

²⁰ Drugi dodatni podnesak, par. 6, 8.

7. Tužilaštvo traži da se dodatni podnesci ignorišu i izbrišu iz spisa.²¹ Po njegovom mišljenju, dodatni podnesci nisu odobreni Pravilnikom, a podnosilac zahtjeva nije tražio odobrenje niti pokazao postojanje valjanih razloga za njihovo podnošenje.²²

8. Podnosilac zahtjeva odgovara da Prvi zahtjev tužilaštva i Drugi zahtjev tužilaštva treba da budu odbijeni.²³ On tvrdi da je odgovor od UK dobio nakon podnošenja Zahtjeva, kao i da su i članci objavljeni poslije toga, te da u Pravilniku ne postoji odredba koja zabranjuje stranama u postupku dopunjavanje podnesaka materijalima koje su primili nakon podnošenja tih podnesaka.²⁴

III. MJERODAVNO PRAVO

9. Pravilo 90 Pravilnika, u relevantnom dijelu, predviđa kako slijedi:

(A) Vršeci svoja inherentna ovlaštenja, u vezi s postupcima vođenim pred MKSJ-om, MKSR-om ili Mehanizmom, Mehanizam može proglasiti krivim za nepoštovanje suda one koji svjesno i hotimično ometaju provođenje pravde, uključujući svaku osobu:

- (i) koja svjedoči pred vijećem ili sudijom pojedincem, a uporno odbija da odgovori ili ne odgovara na pitanje;
- (ii) koja objelodani informacije koje se odnose na taj postupak, svjesno time kršeći nalog vijeća ili sudije pojedinca;
- (iii) koja se bez opravdanog razloga ogлуši o nalog vijeća ili sudije pojedinca da stupi pred vijeće ili sudiju ili da im dostavi dokumente;
- (iv) koja prijeti svjedoku, zastrašuje ga, na bilo koji način mu nanese štetu ili mu ponudi mito, ili na drugi način utiče na svjedoka koji svjedoči ili je svjedočio ili će svjedočiti u postupku pred vijećem ili sudijom pojedincem, ili na potencijalnog svjedoka; ili
- (v) koja prijeti bilo kojoj osobi, zastrašuje je, ponudi joj mito ili na drugi način nastoji primijeniti prinudu nad njom, s namjerom da tu osobu spriječi da ispuni svoju obavezu proisteklu iz naloga vijeća ili sudije pojedinca.

[...]

(C) Kada vijeće ili sudija pojedinac imaju razloga za sumnju da bi neka osoba mogla biti kriva za nepoštovanje MKSJ-a, MKSR-a ili Mehanizma, oni prosljeđuju stvar predsjedniku, a on će odrediti sudiju pojedinca koji može:

²¹ Prvi zahtjev tužilaštva, par. 1, 3; Drugi zahtjev tužilaštva, par. 1.

²² Prvi zahtjev tužilaštva, par. 2; Drugi zahtjev tužilaštva, par. 2.

²³ Prvi Karadžićev odgovor, par. 4; Drugi Karadžićev odgovor, par. 4.

²⁴ Prvi Karadžićev odgovor, par. 2-3; Drugi Karadžićev odgovor, par. 2-3.

- (i) uputiti tužioca da istraži stvar u svrhu pripreme i podizanja optužnice za nepoštovanje suda;
- (ii) kada kod tužioca, po mišljenju sudije pojedinca, postoji sukob interesa u vezi s predmetnim postupcima, uputiti sekretara da imenuje *amicus curiae* da istraži stvar i izvijesti sudiju pojedinca da li postoji dovoljan osnov za pokretanje postupka zbog nepoštovanja suda; ili
- (iii) sam započeti postupak.

IV. DISKUSIJA

10. U vezi s Prvim zahtjevom tužilaštva i Drugim zahtjevom tužilaštva, imam u vidu da u Pravilniku ne postoje odredbe koje zabranjuju stranama u postupku da podnose dodatne podneske. Takođe imam u vidu da je podnosilac zahtjeva svoj zahtjev UK-u uputio 7. januara 2014. godine, dakle prije podnošenja Zahtjeva 20. januara 2014. godine, ali da je UK odgovorila tek 29. januara 2014. godine. Takođe imam u vidu da su članci objavljeni nakon podnošenja Zahtjeva. Iz tih razloga, smatram da su dodatni podnesci valjano podneseni, te ću, stoga, odbiti Prvi zahtjev tužilaštva i Drugi zahtjev tužilaštva.

11. Pravilo 90(C) Pravilnika predviđa situaciju kada vijeće ili sudija pojedinac Mehanizma imaju razloga da smatraju da je neka osoba počinila nepoštovanje suda i onda to pitanje prosljeđuju predsjedniku Mehanizma. Predsjednik tada određuje sudiju pojedinca koji može uputiti tužioca ili *amicus curiae* da provedu istragu ili može sam započeti postupak zbog nepoštovanja suda. Imajući u vidu činjenicu da je podnosilac zahtjeva isti podnio neposredno predsjedniku, koji ga je proslijedio meni bez donošenja odluke na osnovu pravila 90, smatram da sam pozvan da utvrdim postoji li razlog da se smatra da su zvaničnici i službenici SAD-a počinili nepoštovanje suda tako što su, kasko se navodi, presretali povjerljive ili na drugi način privilegovane komunikacije učesnika u postupcima pred Međunarodnim sudom.²⁵

12. Mehanizam je dužan da svoj Statut i Pravilnik tumači na način koji je dosljedan praksi Međunarodnog suda i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu. Kada se radi o odredbama pravilnika i statuta jednog i drugog međunarodnog suda, Mehanizam je prilikom

²⁵ *Tužilac protiv Radovana Karadžića, Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. MICT-13-55-R90.1, MICT-13-58-R90.1, Odluka po Karadžićevim zahtjevima da se imenuje *amicus curiae* tužilac kako bi se istražili navodi o nepoštovanju suda protiv bivšeg tužioca MKSJ-a Carle del Ponte, 27. novembar 2013. godine (dalje u tekstu: Prethodna odluka), par. 8-9.

njihovog tumačenja dužan uzeti u obzir relevantne presedane tih međunarodnih sudova.²⁶ Primjeri ponašanja koje predstavlja nepoštovanje Međunarodnog suda nabrojani su u pravilu 90(A) Pravilnika. Mada nijedno od nabrojanih djela nije primjenjivo na navode koje je iznio podnosilac zahtjeva, spisak djela iz pravila 90(A)(i)-(v) nije konačan. Nepoštovanje suda može biti počinjeno svjesnim i hotimičnim ometanjem provođenja pravde i na druge načine.²⁷ Značenje termina "provođenje pravde" iz pravila 90(A) Pravilnika treba tumačiti generalno u svjetlu pravila 90, koje se odnosi na pitanja blisko vezana za funkcionisanje sudskih postupaka pred Međunarodnim sudom i Mehanizmom kako bi se obezbijedilo neometano provođenje sudske nadležnosti i zaštitile temeljne pravosudne funkcije.²⁸ Presretanje povjerljivih ili na drugi način privilegovanih komunikacija učesnika u postupcima pred Međunarodnim sudom, samo po sebi, ne predstavlja nepoštovanje suda na osnovu pravila 90(A) Pravilnika osim ako se ne pokaže da je svjesno i hotimično ometano provođenje pravde.

13. Podnosilac zahtjeva tvrdi da presretanje privilegovanih komunikacija učesnika u postupcima pred Međunarodnim sudom koje su navodno vršile SAD, uključujući i, kako se navodi, one između podnosioca zahtjeva i njegovog pravnog savjetnika, predstavlja ometanje provođenja pravde na Međunarodnom sudu jer to SAD-u daje "nepravednu prednost u sporovima pred MKSJ i *moгуćnost* da te informacije dostavi tužiocu MKSJ".²⁹ Prije svega, imam u vidu da Međunarodni sud presuđuje po individualnoj krivičnoj odgovornosti, gdje su jedine strane u postupcima optuženi i tužilaštvo, a ne države.

14. Zaključujem da materijal koji je podnio podnosilac zahtjeva predstavlja samo tvrdnje u vidu nagađanja u vezi s navodnim presretanjem privilegovanih ili na drugi način povjerljivih komunikacija od strane SAD-a i njihovom dostavljanju stranama u postupku pred Međunarodnim sudom. Čak i kada bih, argumenta radi, smatrao da ima razloga da se misli da su SAD presretale takve komunikacije, mišljenja sam da materijal koji je

²⁶ *Phénéas Munyarugarama protiv Tužioca*, predmet br. MICT-12-09.AR14, Odluka po žalbi na prosljeđivanje predmeta protiv Phénéasa Munyarugarama Ruandi i Zahtjevu tužilaštva za odbacivanje, 5. oktobar 2012. godine, par. 6.

²⁷ *Tužilac protiv Zlatka Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/I-AR77, Presuda po žalbi Ante Nobila na Odluku o nepoštivanju suda, 30. maj 2001. godine, par. 39; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-Misc.5 i IT-02-54-Misc.6, Odluka o pokretanju istraga o nepoštovanju suda, 18. juli 2011. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 11; *U predmetu protiv Florence Hartmann*, predmet br. IT-02-54-R77.5, Presuda po navodima o nepoštovanju suda, 14. septembar 2009. godine, par. 19.

²⁸ *Tužilac protiv Duška Tadića*, predmet br. IT-94-1-A-R77, Presuda o navodima protiv prethodnog pravnog zastupnika Milana Vujina, 31. januar 2000. godine, par. 13; Odluka u predmetu *Milošević*, par. 11.

²⁹ Zahtjev, par. 22 (naglasak dodat).

podnositelj zahtjeva podnio, a koji se, zapravo, odnosi na presretanje vezano za pitanja trgovine između država, ne potkrepljuje zaključak da postoji razlog da se smatra da je došlo do ometanja provođenja pravde pred Međunarodnim sudom. Takođe zaključujem da pribavljanje informacija od strane SAD-a o Slobodanu Miloševiću i spisku svjedoka u njegovom predmetu, postupci koje su SAD preduzele da održe sankcije protiv porodice i prijatelja podnosioca zahtjeva i Snowdenova otkrića o kojima se govori u materijalu koji je podnio podnositelj zahtjeva nisu relevantni za utvrđivanje postoji li razlog da se smatra da je došlo do ometanja provođenja pravde u ovom predmetu.³⁰ Iz tih razloga, zaključujem da podnositelj zahtjeva nije pokazao da postoji razlog da se smatra da su zvaničnici i službenici SAD-a počinili nepoštovanje Međunarodnog suda.

V. DISPOZITIV

15. Na osnovu člana 1(4)(a) Statuta Mehanizma i pravila 90(A) i 90(C) Pravilnika, **ODBIJAM** Zahtjev, Prvi zahtjev tužilaštva i Drugi zahtjev tužilaštva.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom.

/potpis na originalu/

sudija Justice Bakone Moloto

Dana 13. marta 2014. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Mehanizma]

³⁰ Imam u vidu da je zahtjev podnosioca zahtjeva da Pretresno vijeće imenuje *amicus curiae* tužioca da provede istragu protiv Timothyja McFaddena odbijen na osnovu toga što nije postojao razlog da se smatra da je ponašanje Timothy McFaddena predstavljalo ometanje provođenja pravde pred Međunarodnim sudom. V. Odluka u predmetu *Milošević*, par. 12, 14. Takođe imam u vidu da je zahtjev podnosioca zahtjeva da imenujem *amicus curiae* tužioca da provede istragu protiv Carle del Ponte isto tako odbijen na osnovu toga što nije bilo razloga da se smatra da je ona počinila nepoštovanje Međunarodnog suda. V. Prethodna odluka, par. 10-11.